

LBRIS

We know
books

Sfântul Simeon de Daibabe

Dumnezeu Se descoperă
celui cu inima curată

*Viata, lucrările, slujba și acatistul
Sfântului Simeon de Daibabe,
Făcătorul de minuni*

Traducere din limba sârbă:
monahia Domnica (Țalea)

EDITURA EGUMENITĂ

2022

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Viața Cuviosului Simeon de Daibabe	7
Culegeri de scrieri ale Cuviosului Simeon	21
Viața monahală	21
Lepădarea de lume	23
Ascultarea	27
Rugăciunea	36
Despre chilie	42
Postul și înfrânarea	45
Iubirea de arginți	51
Mânia	53
Întristarea	57
Nelinștea	59
Despre păstorul Bisericii lui Hristos	63
Din comoara învățăturilor duhovnicești	97
Slujba Cuviosului și purtătorului de Dumnezeu Părintele nostru Simeon	133
Acatistul Cuviosului Simeon de Daibabe	157

afara câtorva vizitatori care au recunoscut în el pe alesul lui Dumnezeu; și, iată, astăzi este proslăvit de Sinodul Bisericii noastre, fiind înscris în cartea Sfinților bineplăcuți lui Dumnezeu.

Fie ca binecuvântarea sa să fie asupra acestei cetăți! El, care este vâstar al Muntenegrului și al cetății Țetinie, să ne întoarcă din nou pe calea dumnezeiască, pe calea adevărului și a dreptății dumnezeiești, pe calea către viața cea veșnică prin care a trecut acest popor de-a lungul veacurilor. Iată că acum este și ocrotitorul, și noul său călăuzitor și este un mare dar dumnezeiesc faptul că în veacul al XX-lea Muntenegru a odrăslit un asemenea luminător cum este Cuviosul Simeon de Daibabe. Și, începând de astăzi, cinstitele sale moaște se odihnesc în această sfântă biserică, pe care el a construit-o, săpând o biserică creștină în piatră. Acest loc va fi la fel de însemnat, pe cât este cel în care odihnesc sfințele moaște ale Sfântului nostru Părinte Vasile de Ostrog și pe cât este locul și biserica în care odihnesc sfințele moaște ale Sfântului Petru de Țetinie.

Fie ca pentru rugăciunile sale, Domnul să ne întărească și să ne dăruiască belșug de har ceresc și spor nouă și tuturor neamurilor. Hristos a înviat!

Mitropolitul Amfilohie

*La procesiunea slujită în ziua prăznuirii
Sf. Ap. și Ev. Marcu, pentru întâia dată
cu moaștele nou proslăvitului
Cuvios Simeon de Daibabe*

08. 05. 2010

Viața Cuviosului Simeon de Daibabe

De râvna noastră întru ale credinței și de hotărârea de a sluji lui Dumnezeu, depinde și mântuirea, respectiv locul nostru în Veșnicie, în Eshatologie, precum și ființarea noastră de aici, călăuzirea faptelor și cuvintelor noastre și, cu voia lui Dumnezeu, revarsă har asupra noastră, dându-ne putere și sprijin în toate căile noastre bune. Această binecuvântare a Domnului și această râvnă dumnezeiască în mărturisirea credinței și neîncetata rugăciune s-a aflat, încă din copilărie, înaintea chipului Sfântului Simeon de Daibabe.

Născut în Țetinie în anul 1854 de praznicul Sfântului Nicolae (19 decembrie)² ca singurul copil al părinților săi Vasa și Stane, micul Savo, și-a arătat prin ziua nașterii sale, precum și prin numele pe care l-a primit la botez, orientarea sa vie către sporierea duhovnicească într-unul dintre cei mai mari Sfinți ortodocși născut în sânul poporului sârb în Ortodoxia vremurilor din urmă.

² Data prăznuirii Sf. Ier. Nicolae al Mirelor Lichiei după calendarul vechi.

Rămânând din copilărie fără părinți, prin Proția dumnezeiască, de cele mai multe ori de neînțeles nouă, celor muritori, sub purtarea de grijă a bunicului său Milan, micul Savo a ajuns la fratele acestuia, Laza Popovici, Părintele paroh din Țetinie, care l-a botezat și l-a miruns, străduindu-se să-i dăruiască o educație în duh ortodox. Acest lucru a contribuit mai târziu și la înscrierea lui Savo la școala monahală din Țetinie, înființată cu ani în urmă de Vlădica Niegoș. În această școală, Savo s-a remarcat în mod deosebit prin cunoașterea limbii slavone bisericești, a cântării și a caligrafiei, deprinzându-se cu teologhisirea. În perioada școlarizării, îi plăcea adesea să deseneze și, din acest motiv, elevii se adunau în jurul său, ceea ce era interzis în școală; din pricina acestor pozne, micul Savo, cu toate că era eminent la toate materiile de studiu, nu a primit niciodată premiu la încheierea anului școlar. Dragostea sa pentru pictură se va manifesta mai târziu în lucrarea de zugrăvire cu fresce a peșterii de la Daibabe, în care s-a și nevoit în cea din urmă perioadă a viețuirii sale pământești.

Mai apoi, cu trecerea timpului, Savo a crescut, devenind adolescent, iar în viețuirea sa tinerească s-a arătat și adevărata sa răstignire pentru viață: era răstignit între dorința bunicului său Milan de a-l vedea pe Savo căsătorit și de a lua pe umeri grija pentru prea marea lor avere și strădania pentru sporirea celor materiale, și între foamețea sa duhovnicească pentru însușirea sfintei și duhovniceștii filozofii și aprofundarea tainelor Sfintei Scripturi, pe care, încă

din copilărie, o citea cu mult drag în vreme ce mergea cu turma la păscut. În rezolvarea acestei dileme, l-a ajutat înțeleptul său unchi Mihail, influențându-l pe bunicul său Milan să fie de acord ca Savo să urmeze cursurile Seminarului în Rusia, apoi la Kiev să continue școlarizarea la Academia duhovnicească.

Cu binecuvântarea și recomandarea Mitropolitului Ilarion adresată Vlădicăi Filaret, Mitropolitul de Kiev din acea perioadă, Savo a devenit bursier, absolvind Seminarul și Academia duhovnicească din Kiev, însuflându-se aici de viețuirea și nevoițele marilor întemeietori ai Lavrei, ale Cuvioșilor Antonie și Teodosie și ale celor ce le-au urmat. Este important de remarcat și faptul că la Academie i-au fost colegi și viitorul scriitor sârb, scolasticul Svetolik Rankovici, precum și viitorul Episcop de Timoc, Vlădica Meletie (Vuici) cu care a ținut mai târziu o îndelungată corespondență. Părinte duhovnic i-a fost Ieroschimonașul Nicolae, care, mai târziu, l-a și călăuzit către tunderea în monahism și, înainte de a se întoarce în Muntenegru, i-a dăruit mai multe cărți cu ștampila sa, care se păstrează și astăzi în biblioteca Mănăstirii cu hramul „Adormirii Maicii Domnului”, întemeiată de Cuviosul Simeon la Daibabe.

După absolvirea Academiei și înainte de lepădare sa de lume și tunderea în monahism, o perioadă însemnată de timp, tânărul Savo și-a potolit foamețea de știință și filozofia profană zăbovind pentru o vreme la Paris, unde, la Sorbona, a urmat cursurile științelor filozofice, iar la Geneva, a audiat cursurile unui institut teologic protestant, pentru a

cunoaște mai bine și cum își desfășoară activitatea diferite denumiri reformatoare.

Despre călugăria sa, însuși Cuviosul Simeon va scrie mai târziu astfel: „Noaptea este lungă. Nu pot dormi. Cuget la făgăduințele pe care am să le dau de dimineață. (...) Ger. Vânt. Lună plină, de parcă este zi. Las lumea. Cobor în biserica din peșteră. Se adună monahii. Iată că ajunge și duhovnicul, Ieroschimonahul Nicolae. Aduce dulama, rasa, mantia, camilafana, crucea, metanierul și lumânarea. Aici este paramanul. Înaintea mormântului întemeietorului peșterii, al Sfântului Antonie, începe slujba. Aud la ectenie că îl pomenesc pe robul lui Dumnezeu, Savo. Părintele duhovnic mă dezbracă de hainele lumești, mă ia sub mână acoperit de mantie și mă conduce înaintea ușilor împărătești. Starețul Lavrei, Arhimandritul Iuvenalie, mă întreabă de trei ori și îmi înapoiază forfecuța... După aceea îmi tunde părul și-mi dă numele de Simeon. (...) Unora dintre prietenii mei le dau lacrimile.

Îmi dau crucea și lumânarea în mâini și rămân lângă ușile împărătești. (...) Mă împărtaşesc. După încheierea slujbei călugăriei am fost deosebit de bucuros. Aceasta a fost de praznicul Sfinților Trei Ierarhi. După două zile, de Sfântul Mucenic Trifon, voi fi hirotonit diacon, iar la Înălțarea Domnului, va fi hirotonia întru ieromonah”.

După hirotonie, Părintele Simeon a călătorit o perioadă însemnată de timp prin Imperiul Țarist zăbovind la Moscova și Petrograd, iar mai apoi s-a întors în Muntenegru. În anul 1888, de Prazni-

cul Bunei-Vestiri, a ajuns la Țetinie și s-a înfățișat înaintea Mitropolitului. Acesta l-a rânduit mai întâi la Vranina, în Mănăstirea cu hramul Sfântului Nicolae, unde erau în curs lucrările de construcție ale unei noi biserici și unui nou corp de chilii. Însă, mai apoi, din pricina condițiilor climatice proaste, a fânțarilor și a malariei, Părintele Simeon s-a îmbolnăvit și în toamna anului 1889 a fost rânduit Părinte slujitor la Mănăstirea Ostrog iar, prin acest lucru, i s-a împlinit dorința sa din tinerețe.

În acea perioadă de timp, Mitropolitul Mitrofan Ban a înființat sub ocrotirea Sfântului Vasile și cea dintâi școală monahală din Muntenegru, iar Părintele nostru Simeon, ca monah erudit și călugăr iscusit al acelei perioade de timp, a devenit unul dintre profesorii acestei școli. În afară de aceasta, slujirea Sfintei Liturghii și primirea închinătorilor, cărora le vorbea despre viața marelui Făcător de minuni de la Ostrog și le citea rugăciuni pentru însănătoșirea celor bolnavi, au reprezentat principalele ascultări ale Cuviosului Simeon. Pentru această perioadă de căutare a căii către Dumnezeu, sunt de mare însemnatate și două pelerinaje pentru închinarea la cele mai importante locuri sfinte din Sfântul Munte Athos și de la Ierusalim, în perioada în care a avut loc și minunata vedenie a ciobanului Petko Ivezici din satul Daibabe, ceea ce va determina schimbarea deplină a felului de viață și nevointă a Părintelui Simeon.

Calea monahală, ca hotărâre specifică și mod de viață afierosit în mod deplin lui Hristos și Împărăției Cerești, are în vedere despărțirea de lume și

îmbrățișarea unei viețuiri de rugăciune și contemplare a celor mai profunde Taine ale lui Hristos, în ascultare de Părintele duhovnicesc. Pentru un astfel de mod de viețuire ascetică, cel mai potrivit s-a arătat întotdeauna nevoița în peșteri, astfel încât și tânărul Ieromonah Simeon Popovici s-a însușit foarte mult când a auzit vorbindu-se despre minunatele întâmplări ce se petrecuseră cu tânărul Petko Ivezici atunci când își păștea turma pe culmile munților Daibabe. Despre această vedenie, însuși Părintele Simeon scria următoarele: „Voi înfățișa aici cum s-a construit sfântul locaș, și las fiecăruia să judece după convingerea sa”. Mai departe Părintele Simeon spune: „A venit la mine, la Mănăstirea Ostrog, un cioban pe nume Petko din satul Daibabe, de lângă Podgorița, și mi-a relatat vedenia lui din anul 1890, pe care a avut-o nu în somn, ci în realitate”.

„Păzeam”, spunea, „vitele pe Brieg, lângă cimitir, și chiar atunci când mâncam niște pâine și ciuguleam măceșe (aceste evenimente se petreceau toamna) am simțit miros de tămâie și am văzut că pe o placă mare stătea în picioare un om, cu totul în aur; pe cap avea un culion, mai larg sus, și mai îngust jos, iar în vârful culionului, o cruce. Avea alături un toiag, iar în vârful lui un măr din aur și un ștergar galben, iar lângă el se aflau doi copii. Am cugetat că este un duh rău și mă uitam să văd dacă are cinci degete la picioare. El și-a ridicat haina de la picioare și a zis: «Nu sunt duh rău, așa cum gândesti tu. Sunt un Sfânt, însă am fost îngropat aici din pricina turcilor. Am fost episcop al acestui ținut și

ucenic al unui Sfânt care a viețuit mai întâi în Kosovo. Vreau să-mi construiești o mănăstire.»

„Părinte, eu sunt sărac”, i-am zis.

«Nu-i vrem pe cei bogăți. Pentru început, va fi nevoie de o bisericuță. Ți se va spune totul și ți se vor da toate dimensiunile. Nu mă pot înfățișa acum până nu este îndepărtat de aici „ceea ce este turcesc”.»

Acum ciobanul, care este orfan de părinți și păștea vitele altora, descreie ce a văzut: un oarecare episcop în veșminte arhieresti, iar cei doi copilași îi descrie ca pe niște îngeri. Spune că îngerii nu sunt toți la fel, ci este o ierarhie a lor. După aceea, spune că mormintele se mișcau și răspândeau miros de tămâie și s-au așezat într-un singur loc. Și mai spunea că din sat până în vârful dealului să se facă un zid să nu poată omul trece, iar de la șosea până la mănăstire să se repare drumul fără risipă de bani. Să se cheltuiască pe lucrare cât dă Dumnezeu să se plătească, iar după aceea Sfântul a urcat și a început să coboare. Mi-a spus să cobor și eu și, când am coborât pe o scară, am găsit jos locul descris. Pe el se afla acel Sfânt și un chivot din piatră albă ca un jgheab în zidul mobilat și pictat acoperit cu aur și deasupra sa o cruce. Tămâie era pe brațele din lemn. Șase clopote, iar, între ele, unul era mare.

Ciobanul a vorbit apoi și despre un chivot am mic. A prezentat biserica cum va fi. Sătenii spun că s-a simțit miros de tămâie și au existat niște cărți după descrierea făcută bisericii, lucru despre care dau mărturie și cei din zilele noastre. Așadar, ciobanul, care nici măcar până la Podgorița nu fusese,

LIBRIS

We know
books

orfan, necultivat, cu siguranță, nu a avut în mâini lucrările lui Nichifor Ducei, care au ieșit la lumină după aceea, adică în anul 1891 și care vorbesc despre „un ucenic al Sfântului Sava, care s-a sfințit și că, din pricina turcilor, l-au ascuns călugării în Paștrovici și că de acolo nu se știe unde au ajuns sfintele sale moaște”.

Vorbind despre coborârea subterană, descrisă prin imagini, nu este posibil să cugete cineva că ciobanul ar fi văzut catacombele de la Roma, de unde provin cele dintâi fresce. După aceea, despre rangurile ierarhiei cerești, despre sarcofage, despre forma bisericii în stil bizantin, despre pictura de pe boltă – pentru toate acestea trebuie să ai cel puțin cunoștințe de arheologie; și fiindcă i s-a spus că în mănăstire vor fi mulți călugări, el prezintă viețuirea de obște athonită căci călugărul în chilia sa nu are nimic al său, ci toate sunt de obște.

„Ciobanul Petko nu putea ști despre disputele care se duc între istoricii Mitropoliei de Zeta³, așa cum fusese ea.

Atunci când am mai cugetat la ceea ce îi spusese Sfântul, am afirmat ferm convins că aici fusese odinioară un locaș sfânt, mai cu seamă dacă se ia aminte la Zeta, locul de baștină al stăpânilor și vlădicilor vremurilor de odinioară. De aceea, am hotărât ca avuția și osteneala mea să o afliesc

³ „Mitropolia de Zeta” a fost înființată în 1219 de Sfântul Sava, continuându-și lucrarea până în prezent, astăzi fiind denumită „Mitropolia de Muntenegru și Litoral”.

acestui loc, considerând că am fost chemat la aceasta de Însuși Dumnezeu, căci fiecare om primește de la Domnul o cale de mântuire. Am cerut acordul răposatului rege Nicolae și binecuvântarea Mitropolitului Mitrofan pentru a primi aprobare spre a începe lucrările.”

Este de menționat faptul că Petko Ivezici a devenit mai apoi ucenic al Starețului Simeon și, călugarit fiind, a primit numele Platon; ca ieromonah a slujit în mai multe mănăstiri, iar viața sa și-a încheiat-o la Mănăstirea Daibabe în al nouăzecilea an al viețuirii sale pământești.

În ziua prăznuirii Sfintei Mucenițe Anastasia Romana (22 decembrie 1897), Părintele Simeon, cu binecuvântarea Mitropolitului Mitrofan, împreună cu preoții Andre Dragovici și Krsto Popovici, au săvârșit slujba de sfințire a biseriței. Aceasta fost închinată „Adormirii Maicii Domnului”, iar Mitropolitul Mitrofan Ban a devenit și principalul său ctitor, înzestrându-o cu icoanele, cărțile și odăjdiile necesare săvârșirii slujbelor zilnice.

Doar Bunul Dumnezeu și Prea Sfânta Sa Maică știu toate chinurile și ostenele, toate lacrimile și sudorile vărsate, toate posturile, rugăciunile și contemplațiile la vedere și în taină în care Cuviosul Simeon de Daibabe și-a petrecut zilele și nopțile sihăstrești; și, cu darul Domnului, a fost cunoscut de către oameni, primind în popor cinstirea și slava unui om sfânt al lui Dumnezeu. Despre înțeleptul și înduhovnicitul ascet al virtuților, au auzit mai cu seamă cei ce veneau să-l cerceteze, cerându-i sfă-

LIBRIS

We know
books

turile și rugăciunile. Bătrânul Simeon arătându-se un adânc cunoscător al tainelor duhovnicești. Din privirea sa blândă, strălucia o imensă bunătate, o dragoste nefățarnică și o neîncetată purtare de grijă pentru sufletele oamenilor, mai cu seamă pentru acelea chinuite de problemele vieții. De fapt, Sfântul Simeon considera acest ajutor acordat aproapelui în lupta cu păcatul ca fiind cea mai mare îndatorire a sa. Pe lângă acest lucru, s-a distins prin pilda sa personală, a luminat ca o făclie și a strălucit ca o cetate aflată pe vârful de munte (cf. Matei 5, 15). După o lungă perioadă de viețuire sihăstrească și nevoițe, primind de la Dumnezeu darul înaintevederii și al pătrunderii în cele mai ascunse taine ale sufletelor și cugetelor omenești, el a folosit din belșug acest dar pentru a liniști și mângâia conștiințele tulburate care se apropiau de el cerându-i ajutor, și pe care le-a readus la viață prin lumina Evangheliei lui Hristos.

Cuviosul Simeon devenise cunoscut ca ascet ale cărui rugăciuni, provenind dintr-o inimă curată, erau lucrătoare și de folos multora, însănătoșind pe cei suferizi și înlăturând cele mai cumplite ispite de la cei ce îi cereau rugăciunea cu credință. Cuviosul acorda tot mai multă atenție atât celor din țară, cât și vizitatorilor și închinătorilor străini, dintre care unii au lăsat despre dansul însemnări în cărți și prin reviste, preaslăvindul.

Răspunzând cerințelor acelor vremuri, și marele nostru Cuvios Părinte și ascet de la Daibabe a început să scrie. A scris broșuri folositoare pentru

suflet și accesibile tuturor, în care a redat în versuri povățuiri și sfaturi pentru urmarea căii duhovnicești și biruirea piedicilor pe care orice creștin le întâlnește pe această cale în tănjirea de a-și împlini veșnicul scop al existenței umane – dobândirea veșnicei și îndumnezeitei comuniuni cu Împărăția Cerurilor.

Despre el, în acea perioadă, au rămas însemnări ale unor vizitatori remarcabili ai sihăstriei de la Daibabe. Poate cea mai semnificativă însemnare este a unui cneaz rus care scria că „din personalitatea Părintelui Simeon strălucește nețărmurită curăție duhovnicească și smerenie evanghelică, ca la Părintele nostru Ioan din Kronstadt”, și că privirea îi este „străpunsă de un har luminos și plin de pace care dăruiește bucurie și mângâiere”. Două impresii de călătorie ale unor francezi relatau că Starețul este „o adevărată înfățișare îngerească din care se reflectă duhul fericii cerești”.

Încă din timpul viețuirii sale pământești a fost cinstit și apreciat de către popor ca fiind un bun păstor, dar a fost cinstit mai cu seamă de către cei mai însemnați teologi sârbi ai veacului al XX-lea, dintre care, Sfântul Ierarh Nicolae Velimirovici l-a remarcat ca fiind pildă pentru toți, numindu-l „sfânt monah”; iar fratele său în cinul preoțesc și evlavioasă viețuire, Cuviosul Iustin Popovici, în vara anului 1937, când l-a vizitat pentru întâia dată, a scris că „s-a învrednicit de desfătătoarea vedere a unui marelui Avvă – Părintele Simeon”.

Mai tâziu, destul de în vârstă și neputincios din punct de vedere fizic, s-a aflat sub purtarea de grijă